

مطالعه تطبیقی اعاده وضع سابق در نظام مسئولیت مدنی ایران و نظام مسئولیت بین المللی دولت ها

اوزبه امیدی*، دکتر حسین داوودی،

95-11-30

از میان آثار متعدد مسئولیت مدنی، لزوم جبران و مهم‌تر از آن، جبران کارآمد، واقعیتی است که نمی‌توان آن را نادیده انگاشت، جبران خسارت باید به گونه‌ای باشد که زیان‌دیده را در موقعیتی قرار دهد که اگر زیان وارد نمی‌شد در آن موقعیت قرار می‌گرفت. از این رو، در میان شیوه‌های جبران خسارت، توسل به اصل اعاده وضعیت زیان‌دیده به حالت سابق جهت جبران خسارت زیان‌دیده، اولین و بهترین روش جبران خسارت می‌باشد. در نظام مسئولیت بین‌المللی دولت‌ها جبران خسارت از طریق توسل به اصل مذکور مورد قبول واقع شده و شیوه‌های مختلف جهت اعاده وضعیت پیشین زیان‌دیده مورد پیش بینی قرار گرفته است و بر این مبنای اصل اعاده وضعیت زیان‌دیده به حالت سابق پذیرفته شده است. از سوی دیگر، در نظام مسئولیت مدنی ایران که در بسیاری از موارد برگرفته از فقه است اصل مذکور علی‌رغم وجود شواهد و قرائن قانونی دال بر پذیرش این اصل در قوانین موضوعه و پذیرش آن از سوی عده‌ای زیادی از حقوقدانان و نویسندگان، مورد مخالفت بعضی دیگر از حقوقدانان و مراجع عالی قضایی، که تحت تأثیر آرای فقهی می‌باشند، قرار گرفته است. این مخالفت، به ویژه در مورد خسارات ناشی از تقویت منافع مورد انتظار، با چالش اساسی مواجه است. به عنوان یافته‌های پژوهش باید گفت که، اعاده وضعیت زیان دیده به حالت سابق، به عنوان شیوه ارزیابی غرامت در کنار کاستی‌هایی که دارد، شیوه‌ای مطلوب است که چه در نظام مسئولیت مدنی ایران و چه در نظام مسئولیت بین‌المللی دولت‌ها انتقادات وارد بر آن، نه بر وجود و صحت این شیوه جبران خسارت، بلکه متوجه کاربرد آن است. از این رو، اعمال مفید این شیوه جبران خسارت، مستلزم تعیین حدود و گستره خسارات قابل جبران است.

کلمات کلیدی : مسئولیت مدنی، مسئولیت بین‌المللی، زیان دیده، جبران خسارت، اعاده وضع سابق

[Islamic Azad University, Rasht Branch - Thesis Database](#)

[دانشگاه آزاد اسلامی واحد رشت - سامانه بانک اطلاعات پایان نامه ها](#)